

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR
2025-2026

1. DATE DESPRE PROGRAM

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	ASISTENȚĂ MEDICALĂ
1.3 Departamentul	9
1.4 Domeniul de studii	SĂNĂTATE
1.5 Ciclu de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	ASISTENȚĂ MEDICALĂ GENERALĂ

2. DATE DESPRE DISCIPLINĂ

2.1 Denumirea disciplinei	GERIATRIE ȘI GERONTOLOGIE. ÎNGRIJIREA PERSOANELOR VÂRSTNICE ȘI ÎN GERIATRIE. ÎNGRIJIRI PALIATIVE			
2.2. Codul disciplinei	AM4103			
2.3 Titularul activităților de curs	Șef lucrări dr. Elena IONESCU			
2.4 Titularul activităților de seminar	Șef lucrări dr. Elena IONESCU			
2.5. Gradul didactic	Șef lucrări			
2.6. Încadrarea (norma de bază/asociat)	Norma de bază			
2.7. Anul de studiu	IV	2.8. Semestrul	I	2.9. Tipul disciplinei (conținut) 2.10. Regimul disciplinei (obligativitate)
				DS

3. TIMPUL TOTAL ESTIMAT (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 din care: curs	28	3.6 seminar/laborator	14
3.7 Examinări	3				
3.8 Total ore studiu individual	45				
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					
Alte activități, consultații, cercuri studențești					5
3.9 Total ore pe semestru (1 credit =30 ore)	90				
3.10 Numărul de credite	3				

4. PRECONDIȚII (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Studentii trebuie să aibă cunoștințe de Anatomie, Semiologie, Medicină Internă, Gastroenterologie, Reumatologie, Neurologie, Psihiatrie.
4.2 de competențe	- Aptitudini de observare, analiză și sinteză - Competențe de învățare autonomă și colaborativă

5. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala curs dotată cu suport logistic video
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	- Căminul pentru persoane vârstnice Craiova - prezentări de caz - Studentii vor aplica la stagiul practic noțiunile predate la curs. Ca urmare, se impune obligativitatea cunoașterii noțiunilor predate la cursurile anterioare. - Aprofundarea cunoștințelor predate la curs se va face prin studiu individual. - Stagiile vor fi interactive, cu implicarea directă a studentului, care are obligația să răspundă și să efectueze practic ceea ce i se solicită de către cadrul didactic (exemplu: efectuarea unei anamneze, recunoașterea unor semne clinice după examinarea pacienților). - Respectarea regulilor de protecția muncii și conduită într-un cămin pentru persoane vârstnice. Folosirea echipamentului specific (halat). - Nu se tolerează înregistrarea, fotografierea și efectuarea de convorbiri telefonice/sms în timpul stagiului. - Participarea la toate stagiile - este condiție pentru participarea la examenul practic

6. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE	
COMPETENȚE PROFESIONALE	C1 – Să identifice starea de boală și să stabilească diagnosticul corect al afecțiunii. C4 – Să abordeze problemele de sănătate/boală din perspectiva particularităților comunității, în relație directă cu condițiile sociale, economice sau/și culturale proprii acelei colectivități. C5 – Să inițieze și să deruleze o activitate de cercetare științifică sau/și formativă în domeniul său de competențe.
COMPETENȚE TRANSVERSALE	CT6. Autonomie și responsabilitate • dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității; • să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale; • să învețe să recunoască o problemă atunci când apare și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei. CT7. Interacțiune socială; • să recunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate; • să aibă sau să învețe să-și dezvolte abilitățile de lucru în echipă; • să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute, să se consulte cu echipa; • să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității. CT8. Dezvoltare personală și profesională • să aibă deschiderea către învățare pe tot parcursul vieții, • să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale; • să valorifice optim și creativ propriul potențial în activitățile colective; • să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării.

7.1 OBIECTIVELE DISCIPLINEI (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivele generale ale disciplinei -Însușirea datelor esențiale de patologie geriatrică cu aprofundarea noțiunilor teoretice referitoare la afecțiunile majore întâlnite în patologia subiecților vârstnici. -Aplicarea în practica clinică a acumulărilor dobândite privitoare la îngrijirea pacienților vârstnici, concordant cu specificul patologiei geriatrice pe aparate și sisteme.
Obiectivele specifice - Însușirea teoriilor îmbătrânirii - Semiologie geriatrică. - Studiul patologiei osteoarticulare geriatrice. tehnici de îngrijire. - Patologia respiratorie la vârstnic. tehnici de îngrijire. - Patologia cardiovasculară la vârstnic, tehnici de îngrijire - Patologie digestivă și renourinară. Îngrijirea vârstnicilor cu incontinență (de materii fecale sau/urină) - Studiul patologiei neurologice degenerative la vârstnic (AVC sechelar, Parkinson). Tehnici de îngrijire. - Sindromul confuzional, delirul, tulburarea cognitivă la vârstnic. - Îngrijirea vârstnicului aflat în stadii terminale (boală cardio-pulmonară, oncologică, come, demență în stadiu terminal). - Să știe ce este nursingul la vârstnic, originea acestuia și modul în care se organizează această activitate în prezent - Să știe care sunt cele 14 nevoi fundamentale ale ființei umane și cum se reglează fiziologic acestea la vârstnic - Să cunoască cele mai importante aspecte patologice ale nevoilor fiziologice - Să aplice cunoștințele dobândite în procesul de îngrijire - Să identifice dependențele apărute în diagnosticul de nursing și să planifice intervențiile, explicând științific motivul pentru care intervin - Să cunoască cele mai importante aspecte de nursing la vârstnic

7.2 REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

Cunoștințe • Studentul/absolventul recunoaște, identifică, descrie și sumarizează tehnicile și metodele procesului de îngrijiri calificate în oncologie medicală, a îngrijirilor paliative sau a îngrijirii persoanelor vârstnice și în geriatrică.
Apitudini Studentul/absolventul demonstrează abilități de aplicare a tehnicilor și metodelor de dezvoltare, proiectare și implementare a procesului de îngrijire în oncologie medicală, îngrijiri paliative sau a îngrijirii persoanelor vârstnice și în geriatrică
Responsabilitate și autonomie • Studentul/absolventul gestionează adecvat procesul de îngrijire cu asumarea responsabilității privind planificarea, organizarea, evaluarea și furnizarea serviciilor medicale precum și a tuturor actelor și tehnicilor practicate în domeniu.

8. CONȚINUTURI

8.1 Curs (unități de conținut)	Nr. ore
1. Noțiuni generale de geriatrie: - Principalele teorii și mecanisme implicate în procesul îmbătrânirii. - Modificările fiziologice asociate procesului de îmbătrânire. - Implicațiile demografice ale îmbătrânirii populației.	3
2. Simptome și semne specifice patologiei geriatrice: - Febra. - Hipotermia. - Cianoza. - Edemul. - Dispneea. - Durerea. - Anorexia. - Scăderea ponderală. - Tulburările tranzitului intestinal - Tinitusul, vertijul - Sincopa.uni de etică în practica nursing (codul de etică nursing; jurisdicție și etică medicală)	3
3. Pneumologie geriatrică: - Consecințele înaintării în vârstă asupra aparatului respirator. - Pneumoniile la vârstnic, BPOC, Astmul bronșic	3
4. Patologia cardio-vasculară a vârstnicului (I): - BCI, HTA, hipotensiunea ortostatică, arteriopatia temporală Horton, arteriopatia periferică, boala varicoasă.	3
5. Geropatologie digestivă (I): - Hernia hiatală, boala de reflux gastroesofagian, ulcerul peptic, infarctul mezenteric.	3
6. Bolile reno-urinare la vârstnici: - Bacteriuria de cateterizare - Infecțiile urinare. - Incontinența și retenția urinară. - Afecțiunile prostatei la vârstnici.	3
7. Reumatologie geriatrică: - Boala artrozică. - Osteomalacia, boala Paget, fractura de col femural - Osteoporoza de involuție.	3
8. Hematologie geriatrică: - Consecințele vârstei asupra hematopoiezei. - Anemiile vârstnicului.	2
9. Mielomul multiplu, purpura	2
10. Geropatologie neurologică și psihiatrică (I): - Ateroscleroza cerebrală. - Boala Parkinson. - Accidentele vasculare cerebrale. - Tulburarea cognitivă.	3
TOTAL	28
BIBLIOGRAFIE	
1. Cursul predat 2. Abordarea terapeutică a pacientului geriatric, Valer Donca, Editura CASA CAR, 2022 3. Geriatric Medicine and Gerontology, Riley Carter, Ed. American Medical Publishers, martie 2022 4. Medicina geriatrică de la teorie la practică, Ana Căpășu, 2021, Ed. Prestige 5. Esențial în geriatrie, Valer Donca, Lucreția Avram, Ed. Casa Cărții de Știință, 2024 6. Persoanele vârstnice. Resursă importantă în familie și societate, Diana Cristina Bodî, Ed. Institutul European 2017 7. Asistența persoanelor vârstnice în instituții rezidențiale, Cosmin Goian, Ed. Polirom, 2023 8. Un îndreptar în geriatrie și gerontologie, Ion Dina, 2021 – manual practic pentru înțelegerea fenomenului îmbătrânirii și particularitățile medicinei geriatrice 9. Tratat de îngrijiri paleative la domiciliu, Autor: <u>Marinela Olariu</u>, ISBN: 9789731985206, Editura: <u>Etna</u>, 2018 10. La sociedad paleativa, autor Byung - Chul Han, Editura Herder, 2020. 11. Oxford Textbook of Palliative Social Work, Edited by Terry Alttilio and Shirley Otis-Green, ISBN 13-9780199739110, 2011.	
8.2 Lucrări practice (subiecte/teme)	
1. Principii de organizare a activității medicale geriatrice; particularități de îngrijire a persoanelor vârstnice.	0.5
2. Semiologie clinică geriatrică: principalele simptome și semne specifice patologiei geriatrice.	0.5

3. Evaluarea clinică și funcțională a pacientului vârstnic; particularitățile pregătirii în vederea efectuării investigațiilor uzuale.	0.5
4. Mijloace și metode de monitorizare clinico-paraclinică folosite în practica medicală geriatrică.	0.5
5. Pneumologie clinică geriatrică (I): sindroame majore bronhopulmonare în patologia geriatrică și particularitățile clinice ale acestora.	0.5
6. Pneumologie clinică geriatrică (II): evaluarea clinică și explorarea pacientului bronhopulmonar; mijloace de îngrijire specifică în pneumologia geriatrică.	0.5
7. Patologia cardio-vasculară a vârstnicului (I): aspecte clinice particulare în principalele afecțiuni cardio-vasculare ale vârstnicilor (HTA, cardiopatia ischemică, tulburări de ritm și de conducere cardiacă, insuficiența cardiacă, arteriopatii).	0.5
8. Patologia cardio-vasculară a vârstnicului (II): mijloace de explorare, de îngrijire și terapie cardiologică geriatrică.	0.5
9. Geropatologie digestivă (I): aspecte clinice particulare în patologia digestivă a vârstnicului; mijloace de explorare a bolilor digestive specifice vârstei a treia.	0.5
10. Geropatologie digestivă (II): dieta și mijloacele specifice de terapie și îngrijire a pacientului digestiv vârstnic.	0.5
11. Geropatologie renourinară (I): aspecte clinice particulare în afectările glomerulare și în nefropatiile interstițiale ale vârstnicului.	0.5
12. Geropatologie renourinară (II): mijloace de explorare, de îngrijire, dietă și terapie în bolile renale ale vârstnicului.	0.5
13. Bolile reumatismale la vârstnici (I): aspecte clinice particulare; explorarea paraclinică specifică patologiei reumatismale a vârstnicilor.	0.5
14. Bolile reumatismale la vârstnici (II): mijloace de îngrijire și terapie; recuperarea pacientului vârstnic cu deficiențe locomotorii.	0.5
15. Probleme de hematologie geriatrică: noțiuni fundamentale de clinică și terapie a principalelor hemopatii din patologia geriatrică.	0.5
16. Nutriția și bolile metabolice în practica geriatrică (I): alimentația la vârstnici; necesarul nutritiv al vârstnicului; problemele nutriționale caracteristice vârstei a treia;	0.5
17. Nutriția și bolile metabolice în practica geriatrică (II): malnutriția protein-calorică (cauze și particularități ale denutriției la subiecții vârstnici; mijloace de îngrijire și tratament).	0.5
18. Diabetul zaharat în patologia geriatrică: aspecte clinice particulare, complicații, mijloace de terapie și asistență medicală a pacientului vârstnic diabetic.	0.5
19. Geropatologie practică neurologică: principalele aspecte clinice, de terapie și recuperare a pacienților vârstnici cu accidente vasculare cerebrale.	0.5
20. Noțiuni fundamentale de clinică psihiatrică în patologia vârstnicului: mijloace de monitorizare clinică și de îngrijire specifică.	0.5
21. Urgențele majore și terapia intensivă în patologia geriatrică (I): urgențele respiratorii și cardio-vasculare.	0.5
22. Urgențele majore și terapia intensivă în patologia geriatrică (II): urgențele digestive și reno-urinare.	0.5
23. Urgențele majore și terapia intensivă în patologia geriatrică (III): urgențele neurologice și psihiatrice. Îngrijiri în stadii terminale. Asistența morții.	0.5
24. Noțiuni fundamentale de farmacologie geriatrică: medicația principalelor aparate și sisteme la pacienții vârstnici; principalele clase farmacologice (AINS, antibiotice, medicația aparatului cardio-vascular, digestiv, a SNC și medicația antidiabetică).	0.5
25. Afecțiunile oncologice în practica clinică geriatrică: particularități clinice de diagnostic și conduită terapeutică oncologică la pacienții vârstnici.	0.5
26. Patologia geriatrică în practica medicinei de familie: particularități de îngrijire și terapie a subiecților vârstnici.	0.5
27. Programe de îngrijire specifice subiecților vârstnici în concordanță cu patologia curentă.	0.5
28. Mijloace și metode de reinsertie socială a pacienților vârstnici.	0.5
TOTAL	14

BIBLIOGRAFIE

1. Cursul predat
2. Abordarea terapeutică a pacientului geriatric, Valer Donca, Editura CASA CAR, 2022
3. Geriatric Medicine and Gerontology, Riley Carter, Ed. American Medical Publishers, martie 2022
4. Medicina geriatrică de la teorie la practică, Ana Căpășu, 2021, Ed. Prestige
5. Esențial în geriatrie, Valer Donca, Lucreția Avram, Ed. Casa Cărții de Știință, 2024
6. Persoanele vârstnice. Resursă importantă în familie și societate, Diana Cristina Bodi, Ed. Institutul European 2017
7. Asistența persoanelor vârstnice în instituții rezidențiale, Cosmin Goian, Ed. Polirom, 2023
8. Un îndreptar în geriatrie și gerontologie, Ion Dina, 2021 – manual practic pentru înțelegerea fenomenului îmbătrânirii și particularitățile medicinei geriatrice
9. Tratat de îngrijiri paleative la domiciliu, Autor: Marinela Olaroiu, ISBN: 9789731985206, Editura: Etna, 2018
10. La sociedad paleativa, autor Byung - Chul Han, Editura Herder, 2020.
11. Oxford Textbook of Palliative Social Work, Edited by Terry Altiglio and Shirley Otis-Green, ISBN 13-9780199739110,

9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

- Cunoștințele dobândite la disciplina Geriatrie asigură însușirea unor deprinderi corecte de lucru în domeniul geriatriei, formarea spiritului de echipă și a unui spirit critic de evaluare a pacientului vârstnic și a metodelor de îngrijire intraspitalicească și la domiciliu.

10. REPERE METODOLOGICE

Curs	Prelegere, sinteză, învățare interactivă în scopul realizării feedback-ului, explicarea unor probleme evidențiate de student. Prezentări power-point, filme și spoturi. "În cazul apariției unor situații speciale (stări de alertă, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura și online, folosind platforme informatice aprobate de către facultate/universitate. Procesul de educație va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevăzute în fișa disciplinei."
Lucrări practice	Explicația și dezbaterile investigațiilor paraclinice Prezentarea și interpretarea unor cazuri reale
Studiu individual	Studiul bibliografiei, exerciții, elaborare de referate

11. PROGRAM DE RECUPERARE

Recuperări absențe	Nr. absențe care se pot recupera	Locul desfășurării	Perioada	Responsabil	Programarea temelor
	3	Sala nursing 105	Vineri 08:00 – 10:00	Șef lucrări dr. Elena Ionescu	În funcție de temele la care s-a absentat
Program de consultații/ cerc științific studentesc	3	Sală nursing 105	Vineri 12:00 – 13:00	Șef lucrări dr. Elena Ionescu	În funcție de necesitățile studenților
Program pentru studenții slab pregătiți	3	Sală nursing 105	Vineri 12:00 – 13:00	Șef lucrări dr. Elena Ionescu	În funcție de necesitățile studenților

12. EVALUARE

Forma de activitate	Forme de evaluare	Metode de evaluare	Procent din nota finală
Curs	Formativă prin sondaj în timpul semestrului Sumativă în timpul examenului	Examen scris/ sistem grilă	70 %
Lucrări practice	Formativă prin sondaj în timpul semestrului Sumativă în ultima săptămână a semestrului	Examen scris/ sistem grilă	10 %
Verificările periodice	Periodică în timpul semestrului		10 %
Evaluarea activității individuale			10 %
Standard minim de performanță - Să efectueze evaluarea geriatică de bază (funcțională, cognitivă, nutrițională); - Să aplice tehnici corecte de îngrijire și prevenire a complicațiilor (escare, căderi); - Să ofere îngrijiri paliative de bază (monitorizare simptome, suport pacient/familie).		Minimum 50% la fiecare componentă a evaluării	

13. PROGRAME DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE PROFESIONALĂ

Programe de orientare și consiliere profesională (2 ore/lună)		
Programare ore	Locul desfășurării	Responsabil
Ultima vineri din lună, orele 13.00 – 14.00	Sala 105	Șef lucrări dr. Elena Ionescu

Data avizării în departament: 10.09.2025

Director departament,
Conf. univ. dr. Ion UDRIȘTOIU

Coordonator program de studii,
Prof. univ. dr. Dana Maria ALBULESCU

Responsabil disciplină,
Șef lucrări dr. Elena IONESCU